

10. Родари Дж. Грамматика фантазии. URL: https://septemberfox.ucoz.ru/biblio/rodary_fantaz.html.
11. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. *Вибрані твори* : в 5 т. Київ : Рад. школа, 1977. Т. 3. 279 с.
12. Тоффлер Е. Третя хвиля / з англ. пер. А. Євса. Київ: Всесвіт, 2000. 480 с.
13. Яценко Т. Сольфеджио для самых маленьких в сказках и картинках. Санкт-Петербург : Питер, 2013. 176 с.

Сердюк К., викладач,
Сенчанська дитяча музична школа
(с. Сенча)

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАРОДНОГО ТАНЦЮ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Танець – один із найдавніших і масових видів мистецтва. В ньому відображено соціальні та естетичні ідеї народу, його історія, побут, традиції тощо. Народ створює в танці ідеальні образи, до яких він прагне, і стверджує їх у художній формі, передає своє світосприйняття, увявлення про прекрасне, розуміння дійсності засобами доступної та зрозумілої хореографічної мови.

За статистичними даними більшість дітей і підлітків надає перевагу сучасному танцювальному мистецтву [6]. До проблеми збереження народних танцювальних традицій зверталось багато дослідників, як минулого (В. Верховинець [2]), так і сучасності (Д. Берданська [1], В. Камін [4], С. Устьян [5] та ін.). Дисертація В. Шкоріненка безпосередньо присвячена темі популяризації українського танцювального мистецтва [7]. Народний танець поступово може відійти на другий план і втратити своє місце в культурі, чого не можна допустити.

Мета статті – визначити чинники, які негативно впливають на перебіг хореографічно-мистецьких процесів у нашій країні, а також запропонувати керівникам колективів методи, які формують у молоді інтерес до української народної танцювальної культури.

Народна хореографія являє собою потужний фактор гуманізації суспільства, відродження його духовності. Важливим у цьому процесі є робота шкіл естетичного виховання, будинків культури, будинків народної творчості, а також родини. В дитинстві закладається основа характеру, формування особистості. І зазвичай їй подобається те, до чого їй прививають любов. Отже, коли мати чи батько співають дитині українських пісень, горнуть її до українського (зокрема й танцювального) мистецтва, то не дивно, що дитина вважатиме його вельми привабливим і навпаки.

Нові форми в хореографічній культурі першої половини ХХ ст. зумовили появу таких термінологічних кліше, як: «ритмопластика», «танець модерн», «експресивний танець», «фокінізм», «перфоманс», «дунканізм», «естрадний танець». На жаль, підміна діяльності професійних колективів самодіяльністю, зокрема дитячою, має негативні результати. Саме в таких виступах відбувається плутанина у стилях і поняттях, а виступи набувають статусу

концертно-розважальних заходів. Не всі керівники колективів розуміють свою відповідальність. За зовнішніми ефектами, за «красою» забувається головне – вплив хореографічного мистецтва на глядачів. Вражає ставлення окремих учасників колективів до зовнішнього оформлення виступів, нехтування традиціями і правилами, запозичення танцювальних рухів із різних джерел, які не відповідають українській ментальності.

Сьогодні народна хореографія переживає нелегкі часи. Це зумовлено багатьма факторами, основними з яких є недостатність коштів на розвиток вже існуючих танцювальних колективів та створення нових; надзвичайно слабка матеріальна база; «інформаційний голод» навчальних хореографічних закладів; недостатність хореографічної літератури тощо. Сучасні технічні засоби дозволяють урізноманітнити методи і форми навчання. Виникає потреба у створенні навчальної хореографічної відеотеки та навчальних комп'ютерних програм, які б дозволяли створювати нові танцювальні композиції, в активізації збирання фольклорного хореографічного матеріалу в різних регіонах України.

Зниження зацікавленості молоді пояснюється відсутністю народної хореографії в побуті. У минулому кожне дійство, свято чи навіть відпочинок супроводжувалися народними танцями. Сьогодні такі випадки поодинокі. Навіть весільне дійство, яке до сьогодні зберігає народні традиції, перетворюється у світський захід із західноєвропейською музикою і танцями. Таке саме відбувається із прототипом українських вечорниць – дискотеками. Молодь не має можливості реалізувати свої знання народних танців. Тому є сенс впроваджувати вечірки а народному стилі з майстер-класами, іграми й танцями винятково українськими, навіть фольклорними. Такі спроби раз-по-раз відбуваються в різних містах чи селах, але ми говоримо про певне виховання в душі народних традицій. Такі заходи мають бути регулярними. Ми практикуємо їх у нашій Сенчанській дитячій музичній школі.

В. Верховинець згадує про зіпсоване сценічне мистецтво, яке не відповідає зразкам автентичних танців, зниження інтересу до української народної хореографії – це велика кількість малопривабливих танцювальних номерів, якими представлено сьогодні українське народне мистецтво [2].

Л. Каміна у своїй науково-методичній розробці «Український народний танець – його зміст і форма» говорить про художню форму хореографічного твору. Вона поділяє її на внутрішню і зовнішню. «Елементи змісту твору – задум, фабула, сюжет, тема, ідея, драматургія, архітектоніка, характер, жанр, стиль, атмосфера – являють собою внутрішню форму твору, що обумовлює зовнішню форму – різновиди хореографічної творчості, загальні форми хореографічної діяльності, загальні форми певного твору, художню мову танцю, композицію, технічні й акторські можливості, які здатні втілити зміст твору, його внутрішню форму, зробити танець виразним, сучасним» [4, с. 9]. Сьогодні багато постановників не вважають, що народне мистецтво повинно містити в собі всі ці елементи. Український танець має глибоку історію, цікаві сюжети та ідеї, лексику. На цій основі можна створювати геніальні сценічні номери, які здатні зворушувати та захоплювати глядача. Хореографам потрібно із усією серйозністю ґрунтовно підходити до постановки того чи іншого номера. Проводити дослідницькі роботи, уникати еkleктики, творити оригінально, але водночас не відходити від першоджерела.

Підсумовуючи усе вищесказане, ми можемо зробити висновок, що зміни повинні статися у свідомості людей завдяки вихованню засобами народної хореографії, Тому кожен

вчитель-митець має вболівати за свою справу настільки, щоб запалити любов'ю до національної танцювальної культури інших, а не виконувати роботу формально-технічно.

Для вирішення порушених у статті проблем потрібна державна підтримка в галузі культури і мистецтва. На сьогодні створена Спілка хореографів України і на її конференціях все частіше ми чуємо, що сучасна хореографія, яка панує в мистецькому просторі, на жаль, не пов'язана з традиціями українського народу. Такий стан непокоїть, адже ми, українці, маємо прекрасну танцювальну спадщину, яку не варто забувати. Залучення молоді до народного хореографічного мистецтва, з одного боку, сприяє його популяризації, а з іншого, – відіграє значну роль у духовному збагаченні та підвищенні естетичної культури молодого покоління.

Список використаних джерел

1. Берданська Д. П. Феномен синтезу мистецтв в сучасній українській сценічній хореографії : автореф. дис... канд. мистецтвознавства : 17.00.01. Київ, 2005. 20 с.
2. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ : Муз. Україна, 1980. 150 с.
3. Бутрова Т. От Системы к Методу. *Западное искусство. XX век: Проблема развития западного искусства XX века.* Санкт-Петербург : Дмитрий Буланин, 2001. С. 328–349.
4. Камін В. Народно-сценічний танець у дитячому хореографічному колективі. Київ : ІЗМН, 1996. 68 с.
5. Устяхин С. В. Феномен фолк-модерн танца в современной хореографии : автореф. дис... канд. культурологии : 24.00.01. Саранск, 2006. 19 с.
6. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії : монографія. Київ: КиМУ, 2010. 173 с.
7. Шкоріненко В. Народний танець у традиційній і сучасній культурі України : автореф. дис... канд. мис-тецтвознав. : 17.00.01. Київ, 2003. 18 с.

Соловйова А., викладач,
Кременчуцька дитяча художня школа
імені О. Д. Литовченка
(м. Кременчук)

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОГО МАЛЮНКА В СТАРШИХ КЛАСАХ ДИТЯЧИХ ХУДОЖНІХ ШКІЛ

Прогресивна реальність висуває особливі вимоги, як до змісту мистецької освіти, так і до способів, форм, методик і ролі академічного малюнка в навчанні. Найважливіше значення в системі викладання образотворчого мистецтва має формування графічної культури. Усвідомлення виразних засобів графіки, увага до їх краси і потенціалу, є важливою частиною творчості художника. Умовність законів графіки дозволяє швидше освоїти пластичну мову всіх видів образотворчого мистецтва.